

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI ADLIYA VAZIRLIGI
X. SULAYMONOVA NOMIDAGI
RESPUBLIKA SUD EKSPERTIZA MARKAZI

ISSN:2181-2365

O'ZBEKISTON SUD EKSPERTIZASI

Huquqiy, ijtimoiy, ilmiy-amaliy

JURNAL

2025 №4(19)

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasi
Rayosatining 2022-yil 30-apreldagi 315/5-son qarori bilan
"O'zbekiston sud ekspertizasi" ilmiy jurnali yuridik va siyosiy
fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc)
ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalari asosiy ilmiy
natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga
kiritilgan.

MUNDARIJA

Xalilov A.U., Qolqanov N.T. Murojaatnoma – zamonaviy davlat boshqaruvi va jamiyat o'rtasidagi institutsional muloqot shakli.	2
Nuritdinov J.M. Sud ekspertizasini takomil-lashtirishning huquqiy va institutsional asoslari: Yangi O'zbekiston tajribasi.	8
Saitova N.S., Ataniyazov D.Sh. Molekulyar genetik tadqiqot o'tkazish jarayonida biometrik ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlashda LIMSning o'rni.	13
Fayzullayev Sh.F. Isbotlashdagi dolzarb masala – xorijdagi protsess ishtirokchilari bilan bog'liq dalillarni to'plash muammolari.	18
Abduqodirova Sh.A. Qo'l tirnoqlari ostidagi mikrotolalar – jinoyatning yashirin guvohi.	26
Kudaynazarov A.M. O'zbekiston Respublikasida kompleks sud ekspertizalarini tayinlash va o'tkazish jarayonidagi muammolar va ularning yechimi.	31
Bozorov M.M. Jinoyat protsessida ekspertning huquqiy maqomi, ularni jalb etishda yuzaga keladigan xarajatlar hamda qoplash tartibi.	36
Jurayev F.X. Nodavlat sud-ekspertiza tashkilotlari faoliyatini tashkil qilish bo'yicha ayrim muammolar.	44
Musayev M.T. Zamonaviy kibermakonda missionerlik tahdidlarining namoyon bo'lishi.	49
Qolqanov N.T., Nishonova N.B. Konstitutsiya – xalqimizning erkin va adolatli hayoti poydevori.	55
Saparbayev R.T. O'zbekistonda ijtimoiy siyosatning izchil rivojlanishi – manzilli qo'llab-quvvatlash mexanizmi misolida bolalar kelajagiga investitsiya qilish masalalari.	59
G'ofurjonov A.X. Global menejmentda inqirozli vaziyatlarni boshqarish usullari.	65
Yoqubov M.G'., Xalilov A.B. Kriptografik axborot himoyasi tamoyillari.	70
Abrarov I.J. O'zbekistonda kasbiy ta'lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar strategiyasi.	76
Suvankulova M.B. Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak ingliz tili o'qituvchilarda mantiqiy fikrlashni baholash mezonlari.	81
Shermatov A.G'. Yoshlar tarbiyasida sun'iy intellekt: siyosiy-axloqiy tahlil.	89
Kutpiddinov X.M. Bolalar huquqlarini himoya qilishda ma'muriy javobgarlik mexanizmlarining kuchaytirilishi hamda yangi qonunchilik va institutsional islohotlar tahlili.	97

Muassis:

O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi
huzuridagi X.Sulaymonova nomidagi
Respublika sud ekspertiza markazi

Bosh muharrir:
Akram XALILOV

Bosh muharrir o'rinbosari:
Uchkun UZAKOV

Mas'ul kotib:
Nuriddin QOLQANOV

Tahrir hay'ati:
Akbar TASHKULOV
Sherzod RABIYEV
Jamshidxon NURITDINOV
Istam ASTANOV
Narzulla JO'RAYEV
Odil MUSAYEV
Oybek SIROJOV
Eshmuxamad KADIROV
Shuhrat RAXMANOV
Saidillaxodja SAIDXODJAYEV
Shuxrat O'TAQULOV
Nilufar XALILOVA
Nadejda KORABLYOVA
Murodjon MAXKAMOV
Sanjar KUDRATOV
Niyyora SAITOVA

Mas'ul muharrir:
Husan NISHONOV

Dizayner:
Faxriddin RAHIMOV

Sahifalovchi:
Malohat TOSHOVA

"O'zbekiston sud ekspertizasi" huquqiy,
ijtimoiy, ilmiy-amaliy jurnali
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy
kommunikatsiyalar agentligida 2021-yil 4-iyunda
1185-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

Tahririyat manzili:
100105, Toshkent shahri, Mirobod tumani
Farg'ona yo'li ko'chasi.
Telefonlar:
(71) 209-11-55 (153 ichki), (93) 171-37-74

web-site: www.sudex.uz
e-mail: info@sudex.uz
facebook.com/sudex.uz
telegram.me/sudex.uz

Jurnal 10.01.2026-yilda bosmaxonaga topshirildi.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8. Ofset usulida bosildi.
Shartli 6,75 bosma taboq. Buyurtma № 001. Adadi 100.

"Reliable Print" MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Qushbegi ko'chasi, 6-uy.

MUROJAATNOMA – ZAMONAVIY DAVLAT BOSHQARUVI VA JAMIYAT O'RTASIDAGI INSTITUTIONAL MULOQOT SHAKLI

XALILOV

*Akram Utamurodovich,
yuridik fanlar bo'yicha
falsafa doktori (PhD)*

QOLQANOV

*Nuriddin Tashpulatovich,
siyosiy fanlar bo'yicha
falsafa doktori (PhD),
dotsent*

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2025-yil yakunida Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga yo'llagan Murojaatnomasining siyosiy-huquqiy hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati tahlil qilindi. Murojaatnoma davlat va jamiyat o'rtasidagi institutsional muloqot shakli sifatida yoritilib, unda ilgari surilgan ustuvor yo'nalishlar, xususan, inson manfaatlariga yo'naltirilgan davlat siyosati, iqtisodiy o'sishning sifat ko'rsatkichlari, ijtimoiy davlat konsepsiyasi, mahalla instituti, inson kapitali va texnologik taraqqiyot masalalari ilmiy nuqtayi nazardan tahlil etiladi.

Kalit so'zlar: Murojaatnoma, davlat siyosati, inson kapitali, ijtimoiy davlat, mahalla, iqtisodiy o'sish, innovatsiya.

АННОТАЦИЯ

В статье анализируется социально-политическое и экономическое значение Послания Президента Республики Узбекистан Шавката Мирзиёева Олий Мажлису и народу Узбекистана 2025 года. Послание рассматривается как форма институционального диалога между государством и обществом. Особое внимание уделяется вопросам формирования социального государства, развития человеческого капитала, роли института махалли, а также проблемам экономического роста и инновационного развития.

Ключевые слова: Послание Президента, государственная политика, человеческий капитал, социальное государство, махалля, экономический рост, инновации.

ANNOTATION

This article analyzes the political, legal, and socio-economic significance of the 2025 Address of the President of the Republic of Uzbekistan Shavkat Mirziyoyev to the Oliy Majlis and the people of Uzbekistan. The Address is examined as an institutional form of dialogue between the state and society, highlighting key priorities such as human-centered governance, human capital development, social state principles, economic growth, and innovation-driven development.

Key words: Presidential Address, public policy, human capital, social state, mahalla, economic growth, innovation.

Zamonaviy davlat boshqaruvi tizimida davlat rahbarining parlament va xalqqa murojaat qilishi oddiy siyosiy ritorikadan ancha keng mazmunga ega bo'lgan **strategik hujjat** hisoblanadi. U bir vaqtning o'zida hisobot, dastur, prognoz va mafkuraviy yo'naltiruvchi vazifalarni bajaradi. Shu ma'noda, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2025-yil 26-dekabrda Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga yo'llagan Murojaatnomasi ham kompleks va ko'p qirrali siyosiy hujjat sifatida namoyon bo'ldi.

Murojaatnoma davlatning o'z fuqarolari oldidagi ochiq hisobdorligini ta'minlaydi, strategik maqsadlar bilan amaliy vazifalar o'rtasidagi bog'liqlikni ochib beradi. U orqali davlat rahbari nafaqat o'tgan yil natijalarini sarhisob qiladi, balki kelgusi bosqichda jamiyat oldida turgan ustuvor vazifalarni konseptual jihatdan belgilab beradi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev murojaatni **“Bugun Oliy Majlisga va ko'pmillatli xalqimizga kelgusi yil uchun**

Murojaatnomani taqdim etar ekanman...”¹ degan so'zlar bilan boshlaydi. Ushbu ibora Murojaatnomaning asosiy yo'nalishi kelgusi taraqqiyot strategiyasini belgilash ekanini yaqqol ko'rsatadi.

Natijaga yo'naltirilgan davlat siyosati: “Yangi O'zbekiston” taraqqiyot falsafasi. So'nggi yillarda O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlar falsafasi “deklaratsiya”dan “amaliy natija”ga o'tish bilan tavsiflanadi. Prezidentimiz bu yondashuvni Murojaatnomada **“Biz islohotlarni aniq amaliy natijaga aylantirishni o'rgandik”**² deya aniq va ochiq ifodalaydi. Bu fikr davlat boshqaruvida pragmatik yondashuv, institutsional samaradorlik va natijadorlik tamoyillari ustuvor bo'lib borayotganini anglatadi. Ya'ni, islohotlar endilikda shunchaki g'oya yoki hujjat emas, balki har bir mahalla, har bir xonadon va har bir inson hayotida seziladigan real o'zgarish sifatida baholanmoqda. Bu jarayon shahar va qishloqlar qiyofasining o'zgarishi, infratuzilmaning modernizatsiya qilinishi, raqamli xizmatlar rivoji, yangi ish o'rinlari yaratilishi hamda ijtimoiy himoya tizimidagi o'zgarishlarda yaqqol namoyon bo'lmoqda.

Global beqarorlik sharoitida milliy barqarorlik. Murojaatnomaning muhim konseptual jihatlaridan biri O'zbekiston taraqqiyotining global jarayonlar fonida tahlil qilinishidir. Prezidentimiz

¹ Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис ва Ўзбекистон халқига Мурожаатномаси // <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

² <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

dunyoda kechayotgan murakkab jarayonlarga alohida to'xtalib o'tadi: **"Dunyoda sodir bo'layotgan va yaqin-yaqingacha hech kim tasavvur qila olmagan o'zgarishlar sharoitida o'ta murakkab yilni yakunlayapmiz"**³. Bu yerda gap geosiyosiy qarama-qarshiliklar, global savdo zanjirlarining uzilishi, xavfsizlik tahdidlari, inflyatsion bosim va moliyaviy noaniqliklar haqida bormoqda. Shunday murakkab muhitda milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishi – davlat siyosati samaradorligining asosiy indikatori hisoblanadi.

Prezidentimiz ta'kidlaganidek, barcha qiyinchiliklarga qaramasdan, O'zbekiston iqtisodiyoti **ishonchli va barqaror o'sishda davom etdi**. Bu holat davlatning makroiqtisodiy barqarorlik siyosati, diversifikatsiyalangan iqtisodiy model hamda ochiq tashqi iqtisodiy aloqalarga asoslangan strategiyasi to'g'ri ekanini ko'rsatadi.

Iqtisodiy o'sish va ularning siyosiy ahamiyati. Murojaatnomada keltirilgan iqtisodiy ko'rsatkichlar O'zbekiston taraqqiyotida sifat jihatdan yangi bosqich boshlanganini anglatadi. Xususan, Prezidentimiz quyidagicha ta'kidlaydi: **"Bu yil tariximizda birinchi marta yalpi ichki mahsulotimiz 145 milliard dollardan oshdi"**⁴. Bu raqam nafaqat iqtisodiy o'sish, balki davlat-

ning strategik rejalashtirish qobiliyati oshganini ham anglatadi. Chunki Murojaatda ta'kidlanganidek, bor-yo'g'i to'qqiz yil oldin YIMni 100 milliard dollarga yetkazish katta marra sifatida baholangan edi. Shuningdek, eksport hajmi **33,4 milliard dollarga** yetgan bo'lsa, oltin-valyuta zaxiralari **60 milliard dollardan oshdi** hamda xorijiy investitsiyalar hajmi **43,1 milliard dollarni** tashkil qildi. Bu ko'rsatkichlar iqtisodiyotda **ichki va tashqi ishonch** mustahkamlanganini anglatadi.

Suveren reyting va xalqaro ishonch omillari. Prezidentimiz Murojaatnomada xalqaro reytinglar masalasiga alohida e'tibor qaratdi. Xususan, yetakchi xalqaro reyting agentliklari O'zbekistonning suveren reytingini **"BB-"dan "BB" darajasiga** ko'targani ta'kidlandi.

Ilmiy nuqtayi nazardan, bu holat quyidagi omillar bilan izohlanadi:

- davlat moliyaviy intizomining yaxshilanishi;
- qarz yukini boshqarishda shaffoflik;
- institutsional islohotlarning barqarorligi.

Prezidentimiz buning amaliy foydasini ham aniq ko'rsatadi: **"Bu o'zgarish tufayli tashqi qarz xarajati yiliga kamida 300 million dollarga kamayadi"**⁵.

⁵ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

Davlat siyosatida “inson manfaati” konsepsiyasi. Prezidentimiz Murojaatnomada iqtisodiy o'sishni mustaqil maqsad sifatida emas, balki **inson farovonligiga xizmat qiluvchi vosita** sifatida talqin qiladi. Bu yondashuv zamonaviy ijtimoiy davlat nazariyasiga to'liq mos keladi. Ya'ni Murojaatda shunday deyiladi: **“Islohotlarimiz samarasini har bir mahalla, har bir xonadon va har bir inson kundalik hayotida his qilmoqda”**⁶. Bu fikr davlat siyosatida **inson markaziy o'rinda** ekanini anglatadi. Ya'ni iqtisodiy o'sish, infratuzilma, investitsiya – bularning barchasi pirovardida inson hayoti sifatini oshirishga xizmat qilishi lozim.

Zamonaviy siyosiy nazariyada “ijtimoiy davlat” tushunchasi faqatgina qayta taqsimlash yoki ijtimoiy yordam mexanizmlari bilan cheklanmaydi. U, eng avvalo, insonni iqtisodiy o'sishning markaziga qo'yuvchi, uning munosib hayot kechirishini kafolatlaydigan institutsional tizimni anglatadi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yilgi Murojaatnomasida aynan shu yondashuv davlat siyosatida yetakchi g'oya sifatida ilgari surilganini ko'ramiz.

Prezidentimiz nutqida kambag'allik masalasi alohida strategik ahamiyatga ega bo'lgan muammo sifatida ko'rib chiqiladi. Bu borada u quyidagicha ta'kidlaydi: **“Biz kambag'allikni qisqartirish masalasini umummilliy harakatga aylantirdik”**⁷. Ushbu fikr kambag'allikka qarshi kurash davlatning yakka o'zi amalga oshiradigan vazifa emas, balki jamiyatning barcha qatlamlari – mahalla, tadbirkorlik subyektlari, nodavlat sektor va fuqarolarning hamkorligini talab qiluvchi keng ko'lamli jarayon ekanini anglatadi.

Kambag'allikni qisqartirishda institutsional yondashuv. Murojaatnomada keltirilgan raqamlar ijtimoiy siyosatda tizimli burilish yuz berganini ko'rsatadi. Xususan, so'nggi yillarda **8,5 milliondan ortiq aholi kambag'allikdan chiqarilib**, kambag'allik darajasi **8,9 foizdan 5,8 foizga** tushirilgan va 1 ming 435 ta mahalla “kambag'allikdan xoli” hududga aylangan. Ilmiy tahlil nuqtayi nazaridan, bu natijalar quyidagi omillar bilan izohlanadi:

- ijtimoiy yordamning manzilli tizimga o'tkazilishi;
- “mahallabay” ishlash tamoyilining joriy

qilinishi;

- kambag'allikni faqat daromad yetishmasligi emas, balki institutsional cheklovlar natijasi sifatida tushunish. Prezidentimiz bu masalada muhim konseptual nuqtani belgilaydi: **“Asosiy maqsadimiz – odamlarimizni doimiy daromadli qilish”**⁸. Bu yerda ijtimoiy siyosatning passiv (nafaqa, yordam) modeli emas, balki **faol ijtimoiy davlat** modeli tanlanganini ko'ramiz.

Bandlik siyosati va mehnat bozori transformatsiyasi. Kambag'allikni qisqartirishning eng samarali yo'li – aholini ish bilan ta'minlash hisoblanadi. Shu nuqtayi nazardan, Murojaatnomada bandlik siyosatiga alohida e'tibor qaratilgan. Prezidentimizning ma'lum qilishicha, 2025-yilda **5 million aholi daromadli bo'lib**, ishsizlik darajasi **5,5 foizdan 4,9 foizga** pasaygan. Bu ko'rsatkichlar mehnat bozorida institutsional o'zgarishlar amalga oshirilganini ko'rsatadi. Xususan, “mahallada sanoat va xizmat” loyihalari, mikroloiyhalarni qo'llab-quvvatlash, tadbirkorlikka imtiyozli kreditlar ajratish orqali aholi o'z yashash hududida ish topish imkoniyatiga ega bo'lmoqda. Bu jarayonni **detsentralizatsiya qilingan bandlik siyosati** deb atash mumkin.

Mahalla, inson kapitali va kelajak. Murojaatnomaning eng muhim va o'ziga xos qismlaridan biri – mahalla institutiga berilgan strategik ahamiyatdir. Prezidentimiz mahallani nafaqat ijtimoiy tuzilma, balki milliy davlatchilik an'anasiga asoslangan **o'zini o'zi boshqarish instituti** sifatida ta'riflaydi: **“Mahalla tinch va ahil bo'lsa, jamiyatimiz tinch va hamjihat bo'ladi”**⁹. Bu fikr mahallaning ijtimoiy kapital yaratishdagi o'rnini ko'rsatadi. Ijtimoiy kapital nazariyasiga ko'ra, ishonch, hamjihatlik va o'zaro yordam jamiyatning barqaror rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega.

Murojaatnomada **2026-yilni “Mahallani rivojlantirish va jamiyatni yuksaltirish yili”** deb nomlash taklif etildi. Prezidentimiz tashabbusi bilan 2026-yilga berilgan nom ramziy emas, balki aniq dasturiy mazmunga ega. Bu yil doirasida mahalla infratuzilmasi uchun **20 trillion so'm**, og'ir sharoitli 33 tuman va 330 mahalla uchun **8,5 trillion so'm** hamda mahalliy budjetlar mustaqilligini oshirishga qaratilgan yangi moliyaviy mexanizmlar joriy etilishi ta'kidlandi. Bunday choralar mahalliy boshqaruvni kuchaytirish, fiskal detsentralizatsiya va aholining qaror qabul qilish

⁶ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

⁷ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

⁸ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

⁹ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

jarayonidagi ishtirokini oshirishga xizmat qiladi.

Prezidentimiz Murojaatnomada inson kapitali masalasi alohida strategik resurs sifatida talqin qilinadi. Ta'lim, ilm-fan va yoshlar siyosati davlat taraqqiyotining uzoq muddatli asosi ekani ta'kidlanadi. Jumladan, 2025-yilda:

- o'quvchi va talabalar xalqaro fan olimpiadalarida **51 ta oltin, 101 ta kumush, 126 ta bronza medalni** qo'lga kiritdi;

- O'zbekiston ilk bor futbol bo'yicha Jahon chempionatiga yo'llanma oldi;

- shaxmat va parasport sohasida rekord natijalar qayd etildi. Bu misollar inson kapitaliga qilingan investitsiyaning samarasini ko'rsatadi.

Prezidentimiz nutqida yoshlar mamlakat kelajagining asosiy tayanchi sifatida ko'rsatiladi. Yoshlar uchun ta'lim, kasb-hunar, sport va tadbirkorlik imkoniyatlarini kengaytirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylangan. **“Yoshlarimizga qarab, ular erishayotgan yutuqlarni ko'rib, ko'ksimiz tog'dek ko'tariladi”**. Ilmiy nuqtayi nazardan, bu demografik dividenddan samarali foydalanish siyosati sifatida baholanadi.

Texnologik va innovatsion iqtisodiyotga o'tish – strategik zarurat. XXI asr global raqobat sharoitida davlatlar o'rtasidagi farq, eng avvalo, tabiiy resurslar yoki geografik joylashuv bilan emas, balki **texnologik salohiyat, innovatsiya darajasi va inson kapitali sifati** bilan belgilanmoqda. Shu ma'noda, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2025-yilgi Murojaatnomasida iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o'sish modeliga o'tkazish ustuvor vazifa sifatida belgilab berilgani tasodifiy emas.

Prezidentimiz bu masalani qat'iy tarzda quyidagicha ifoda etadi: **“Hozirgi global iqtisodiyotda raqobatga chidamli bo'lish uchun malakali mutaxassislar va zamonaviy texnologiyalar hal qiluvchi ahamiyatga ega”**¹⁰. Ilmiy nuqtayi nazardan, bu yondashuv **endogen iqtisodiy o'sish nazariyasiga** to'liq mos keladi. Ushbu nazariyaga ko'ra, iqtisodiy o'sishning asosiy manbayi – innovatsiya, bilim va texnologiyadir.

Iqtisodiyotda qo'shilgan qiymat zanjirini kengaytirish. Prezident Murojaatnomada qo'shilgan qiymat yaratish masalasiga alohida e'tibor qaratdi. Ushbu yo'nalishdagi islohotlar quyidagi maqsadlarga qaratilgan:

- yuqori texnologiyali sanoat tarmoqlarini

rivojlantirish;

- xomashyo eksportidan tayyor mahsulot eksportiga o'tish;

- mehnat unumdorligini oshirish.

Murojaatnomada keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, sanoatda energiya samaradorligini oshirish hisobiga birgina yilda **1 milliard dollarlik qo'shimcha qiymat** yaratilgan. Bu raqam texnologik modernizatsiya iqtisodiy jihatdan o'zini oqlashini isbotlaydi.

Investitsiya siyosati: sifatga yo'naltirilgan yondashuv. Prezidentimiz o'z nutqida investitsiya siyosatida miqdor emas, **sifat ustuvor** bo'lishi kerakligini alohida ta'kidlaydi. Xususan, u quyidagicha bayon qiladi: **“Har bir dollar investitsiya ilg'or texnologiya, yangi kompetensiya va eksport uchun xizmat qilishi kerak”**¹¹. Bu fikr investitsiya siyosatida strategik saralash tamoyili joriy etilayotganini ko'rsatadi. Ilmiy jihatdan aytganda, bu yondashuv investitsiya sifati indeksini oshirishga xizmat qiladi.

Prezidentimiz Murojaatnomada ma'lum qilishicha, kelgusi yillarda **180 milliard dollar** xorijiy investitsiya jalb etish hamda **bir million yuqori daromadli ish o'rni** yaratish rejalashtirilgan.

Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt siyosati. Murojaatnomaning eng muhim yo'nalishlaridan biri – raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt masalasidir. Prezidentimiz bu sohani kelgusi taraqqiyotning “drayveri” sifatida baholaydi. Jumladan, 2025-yilda AT xizmatlari eksporti ilk bor **1 milliard dollarga** yetgan va startaplarga **270 million dollar** xorijiy investitsiya jalb etilgan.

Bu borada Prezidentimiz quyidagi muhim tashabbuslarni ilgari surdi:

- sun'iy intellekt laboratoriyalari tashkil etish;

- data-markazlar va superkompyuterlar qurish;

- fintex va raqamli startaplar ekotizimini rivojlantirish. Bu choralar **raqamli davlat** konsepsiyasini amaliyotga joriy etishni anglatadi.

Tashqi siyosat: ko'p vektorli hamkorlik va xalqaro nufuz. Murojaatnomada tashqi siyosatga bag'ishlangan qism O'zbekistonning xalqaro maydondagi faolligi va nufuzi oshganini ko'rsatadi. Prezidentimiz nutqida **“Biz Sharq va G'arb, Shimol va Janub o'rtasida hamkorlik**

¹⁰ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

¹¹ <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

ko'priklarini qurishda davom etamiz"¹² deya ta'kidlab o'tadi. 2025-yilda O'zbekiston:

- "Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi" sammiti;
- "Markaziy Osiyo – Yaponiya" uchrashuvi;
- Markaziy Osiyo – AQSH formati kabi yirik xalqaro muloqot maydonlariga mezbonlik qildi.

Bu holat O'zbekistonning mintaqaviy yetakchi va konstruktiv diplomatik markaz sifatidagi o'zini mustahkamlanayotganini ko'rsatadi.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning ma'ruzalari va murojaatlaridan kelib chiqqan holda mamlakatimizda sud ekspertizasi tizimini raqamlashtirish va ilmiy modernizatsiya qilishga qaratilgan institusional islohotlar amalga oshirilmoqda. Zamonaviy laboratoriya infratuzilmasini shakllantirish, yuqori aniqlikdagi texnik vositalar bilan jihozlash hamda xalqaro standartlarga mos metodik qo'llanmalarni joriy etish ushbu jarayonning amaliy ifodasidir. Kompyuter texnikasi, mobil qurilmalar, tarmoq loglari, raqamli tasvir va audioyozuvlar bo'yicha kompleks tahlillarni amalga oshirish imkoniyati ekspertizaning funksional doirasini kengaytirmoqda.

Shu bilan birga, sun'iy intellekt va Big Data texnologiyalarining joriy etilishi sud ekspertizasi faoliyatida yangi sifat bosqichini boshlab bermoqda. Mashinali o'qitish algoritmlari orqali katta hajmdagi audio, video va matnli ma'lumotlarni avtomatik tahlil qilish, shablonlarni aniqlash va korrelyatsion bog'lanishlarni belgilash imkoniyati yaratilmoqda. Bu esa inson omili bilan bog'liq xatolar ehtimolini kamaytirish, tahlil tezligini oshirish va dalillarning ilmiy asoslangan bahosini shakllantirishga xizmat qiladi.

Bugungi kunda global raqamli transformatsiya jarayoni ijtimoiy tizimlarning barcha tarkibiy elementlariga kompleks va ko'p qirrali ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamlashtirish faqat texnik yangilanish emas, balki institusional, funksional va

metodologik o'zgarishlarni qamrab olgan sivilizatsion bosqich sifatida namoyon bo'lmoqda. Ushbu jarayon huquqni muhofaza qilish tizimi, ayniqsa sud ekspertizasi instituti faoliyatida yangi paradigmalar o'zgarishlarni yuzaga keltirmoqda.

2026-yil ustuvor yo'nalishlari: institutsional transformatsiya. Prezidentimiz Murojaatnomada 2026-yil uchun aniq ustuvor yo'nalishlarni belgilab berdi. Ular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- mahalla infratuzilmasini yanada yaxshilash, ularga Yangi O'zbekiston qiyofasini olib kirish;
- iqtisodiyotni texnologik va innovatsion o'sish modeliga o'tkazish;
- ichki bozor va talabni rag'batlantirish;
- mehnat bozori va kasblar transformatsiyasi;
- ekologik muvozanatni ta'minlash, "yashil" energetika va suv resurslaridan oqilona foydalanish;
- zamonaviy davlat boshqaruvi va sud-huquq tizimi islohoti.

Bu ustuvor yo'nalishlar davlat siyosatida **tizimli va uzviy yondashuv** mavjudligini ko'rsatadi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga 2025-yilgi Murojaatnomasi quyidagi xulosalarni chiqarish imkonini beradi:

- Murojaatnoma – davlat siyosatining markaziy strategik hujjati sifatida namoyon bo'lmoqda;
- Yangi O'zbekistonda natijador va insonga yo'naltirilgan davlat modeli shakllanmoqda;
- ijtimoiy davlat, mahalla instituti va inson kapitali yagona tizim sifatida rivojlanmoqda;
- texnologik va innovatsion taraqqiyot milliy rivojlanish strategiyasining o'zagiga aylanmoqda;
- O'zbekiston xalqaro maydonda ochiq, konstruktiv va ko'p vektorli siyosat yuritmoqda.

¹² <https://president.uz/uz/lists/view/8834>

ADABIYOTLAR

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi 22-dekabr 2017-yil. – Toshkent: O'zbekiston, 2018.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasi // <https://president.uz/uz/lists/view/8834>